

N.F.S. Grundtvigs tale på Marielyst Højskole

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

3. november 1870

Sted

Marielyst Højskole

Vi har vel alle hørt, hvad her, hvor Nordens Krøniker har hjemme, maa høres idelig, at Drømmene har som allevegne spil let en vigtig Rolle hos vore Fædre, da man derved især søgte at udforske det Tilkommende, som andre Hedninger især vilde gjætte sig til af Rovfuglenes Flugt og Skrig eller Offerdyrenes Indvolde. Dette var imidlertid Noget, som jeg i min Ungdom ikke godt kunde finde mig i, fordi jeg vel saa godt som nogen af vore gamle Skjalde søgte Oplysning i de vaagne Drømme, men fandt i mine virkelige Drømme sædvanlig kun Uglebilleder af det Forbigangne, som at jeg skulde staae op, naar jeg laae i min sødeste Søvn, eller skulde op til Examen, naar jeg ikke kunde et Ord af min Lexe. Paa mine gamle Dage blev jeg dog baade venlig og daglig bedre forligt med Drømmene som Varsler for det Tilkommende, idet jeg baade huskede, der staaer i Hoved bogen: »eders unge Karle skal have Syner, eders Ældste skal have Drømme«, og da jeg tillige oplevede i Drømme at see mig selv ifærd med at tale i Forsamlinger om, hvad der skulde skee herefter ikke blot i Tyskland og Frankrig, hvorom hele Europa drømmer, men først og sidst om, hvad der skal skee i vort Høi norden og i vort lille Danmark, hvorom man næsten kun i Sønderjylland synes det Umagen værdt at spørge.

Saaledes drømte jeg mig da ogsaa forleden Nat ifærd med at tale her om hvad her skulde skee i Lighed med, hvad der endnu i Ølenschlägers og min Barndom hos os var en yndet Børneleg, idet to Halv-Chor drog fræm med Omkvædet:

Rige Fugl kommer susende,

Kommer brusende Over Bjerge og over Dale.

Og seer du det, du fattig Fugl,

Hvor mine Fjedre de prale!

Fattig Fugl kommer hinkende,

Kommer linkende Over Agre og over Enge.

Og seer du det, du rige Fugl,

Hvor mine Fjedre de hænge!

Og est du rund, som du est rig,

Saa kom mig til Hjælp udaf Naade!

Og see, nu staaer jeg allerede her og forudsiger dristig, at denne Børne-Ramse om den rige og den fattige Fugl vil i Fremtiden bidrage mægtig til at besvare det brændende Spørgsmaal, hvad de saakaldte Folke-Aander egenlig er andet end vindtørre Begreber om, hvad der engang var levende Kilder til Folkenes Modersmaal og Manddomsværker, ja jeg vil lægge til, at i Danmark, hvor man har gjemt Børneramsen og vil tage den mest barnlig, der vil man ogsaa see Folkeaanden vise sig i Skikkelse af en lille fattig Fugl, der synger sig rig og synger Folket glad og lykkelig ved at bede den rige Fugl, som er Menneske-Slægtens Aand, om Lidt af hans Overflødighed.

Thi det skal prises som den gyldne Middelvei mellem at forgude og fornægte Folke-Aanden, som altid lever, flyver og virker som en Sang-Fugl og virker velgjørende i samme Grad, som Sangen tiltaler Folke-Hjertet og finder der en yndig, men sagte Gjenlyd. Det er derfor mit Ønske ved Dag og ved Nat, at den danske, nordiske Folkesang Aar for Aar maa lyde mere levende paa den folkelige Høiskole til Stadfæstelse af vore Fædres og Mødres lyseste Morgen-Drømme!

Kilde

Grundtvig, N.F.S. (1956). Taler paa Marielyst Højskole 1856-1871 (red. Steen Johansen). København. Nordisk Forlag. S. 104-106

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Højskolebevægelsen, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-pa-marielyst-hojskole-1870>